

Monumentnummer*: 522878

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82940/24

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oostkapelle	Veere	Zeeland

<i>Locatienaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Oostkapelle	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Domburg	K			2167
Domburg	K			2166

*Omschrijving***

Inleiding

Historische boerderij Klein Berkenbosch, gelegen tegen de binnenduinrand nabij andere boerderijen en de buitenplaatsen Berkenbosch en Duinbeek. Diverse bronnen maken er melding van dat de boerderij (als oranjerie) oorspronkelijk behoorde bij Berkenbosch.

De boerderij heeft een samengestelde bouwmassa en is in verschillende fasen tot stand gekomen. Het jaar van oorsprong van het huidige gebouw is waarschijnlijk 1691, maar het is aannemelijk dat de huisplaats (en mogelijk de kern van de boerderij) ouder is. De boerderij heeft een hierboven reeds aangeduide historische setting en een op onderdelen, zoals de bestrating ter rechterzijde en de moestuin ter linkerzijde, historisch erf.

Omschrijving

Hoofdvorm en dak De boerderij bestaat van voor naar achter uit voorhuis, breed tussenlid en achterhuis of schuur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het voorhuis (volgens jaartalankers uit 1691) is een eenlaags pand onder zadeldak met (hoofdzakelijk gesmoorde) muldenpannen. Het is opgetrokken in één formaat baksteen en voorzien van rechte en jaartalankers. Metselwerk voorzien van klezoren in koppenlagen.

Het tussenlid (waarschijnlijk achttiende eeuw) heeft een asymmetrisch zadeldak gedekt met rode oud-Hollandse pannen. Het is hoofdzakelijk uitgevoerd in staand verband. Aan de rechterzijde, in de 'oksel' met het voorhuis, afwijkend metselwerk ter hoogte van slechts ten dele historische aankappingen. Opvallend is de zware, in moppen uitgevoerde voorgevel, wellicht het oudste gedeelte van het gehele gebouw.

Het waarschijnlijk achttiende-eeuwse achterhuis heeft relatief hoge zijgevels (rechtergevel in de negentiende eeuw versteend) en een zadeldak met hoofdzakelijk rode oud-Hollandse pannen. Het achterste deel (later, omstreeks 1900 aangebouwd) is gedeeltelijk voorzien van gesmoorde geglazuurde oud-Hollandse pannen.

Gevels Voorhuis en tussenlid hebben de meeste historische openingen (deur, schuiframen) aan de linkerzijde. Keldervensters in de voor- en rechterzijde. Tegen de linkergevel van de schuur leipen.

Het achterhuis heeft de belangrijkste openingen (stal- en mendeuren, hoog geplaatste luiken) in de rechtergevel. De achtergevel is nog gedeeltelijk met hout bekleed.

Interieur Het interieur heeft gedeeltelijk zijn oude indeling met in het voorhuis kamers, in het tussenlid een in aanleg L-vormige gang, keuken en kamers (bedsteden, gemarmerde schouw) en een kelder/opkamercombinatie. Het kelderluik is voorzien van treden. De gang is voorzien van een betegeling van omstreeks 1900.

De schuur is ingedeeld in zes vakken (het laatste toegevoegd omstreeks 1900). Uiteraard is de deel, die het vierde vak beslaat, bereikbaar via de grote mendeuren. Aan de linkerzijde de koestal, aan de achterzijde de paardenstal.

In de schuur bovendien verscheidene inscripties en houtsnijwerk vanaf 1741, onder andere afbeeldingen van zeilschepen. Verder een pomp.

Erf Het erf heeft enkele waardevolle elementen, zoals de (half)verharding ter rechterzijde van de boerderij en de moestuin links.

Waardering

De boerderij Klein Berkenbosch is van algemeen belang vanwege:

- * het type Zeeuwse schuurgroep, bestaande uit een aaneengebouwd ensemble van voorhuis, tussenlid en achterhuis;
- * bouwhistorie, vanwege de diverse bouwfasen, het gebruik van diverse steenformaten en metselverbanden en bijzondere onderdelen zoals inscripties, keldertrap, pomp enz.;
- * de gave, landelijke ligging en de historische relatie met de nabijgelegen buitenplaats Klein Berkenbosch;
- * bijzondere elementen zoals de leipen tegen de schuur en enkele onderdelen van het erf (klinkerbestrating en halfverharding ter rechterzijde; moestuin ter linkerzijde);
- * schoonheid en ouderdom van het ensemble.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument